

типравних діянь, їх правова ідентифікація (кваліфікація), первинна перевірка і доповнення у законний спосіб без перебільшення допустимого статусу здобувачами та подальше направлення набутих відомостей до відповідних практичних підрозділів Національної поліції. Важливим аспектом правової безпеки при цьому недопущення здобувачами дій провокаційного характеру та виконання функцій суб'єктів слідчої чи оперативно-розшукової діяльності.

Конкретними засобами організації вказаної діяльності можуть виступати авторські програмні розробки (за прикладом навчального ЄРДР від ХНУВС, Лінія-102 (ЦУНАМІ) від ДДУВС), автоматизовані робочі місця (наприклад, АРМ «Ювенал»), спеціалізовані чат-боти (наприклад, @get_kontakt_bot, @smart_searchbot, @OpenDataUABot, @HowToFind_bot, @storebot, @mailsearchbot, @whoisdombot, @UAFind_bot, @tavk_bot, @temp_mail_bot), інше спеціалізоване програмне забезпечення кримінального аналізу (наприклад, IBM i2 Analyst's Notebook, IBM i2 iBase та IBM i2 iBridge), а також такі форми навчання як факультативи, тренінги, змагання та позанавчальна практика.

Сучасна інформаційна реальність суспільного життя, характер скоєння протиправних діянь, тотальна діджиталізація та перехід розвинутих держав до інформативно-аналітичного підходу протидії злочинності в повній мірі обумовлює перехід навчального процесу підготовки правоохоронців на таку саму модель, де є місце для педагогічної творчості, партнерських взаємовідносин зі здобувачами вищої освіти та працівниками практичних підрозділів у справі формування дієвого резерву майбутніх фахівців у цій сфері.

Рижкова С.А. - інспектор сектору превенції Шевченківського ВП Дніпровського ВП ГУНП в Дніпропетровській області

ВИКОРИСТАННЯ ЧАТ-БОТІВ В ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОБУДОВИ ПАРТНЕРСЬКИХ ВІДНОСИН З НАСЕЛЕННЯМ

Відповідно до ст. 11 Закону України «Про Національну поліцію», діяльність поліції здійснюється в тісній співпраці та взаємодії з населенням, територіальними громадами та громадськими об'єднаннями на засадах партнерства і спрямована на задоволення їхніх потреб. Важливим в цьому аспекті є побудова партнерських відносин на рівні довіри між населенням та поліцією в цілому, де сторони зацікавлені в безпечному середовищі [1].

Слід зазначити, важливим в цьому напрямку відіграє конструктивний комунікативний аспект взаємодії між громадянами та поліцією, який досягається різними методами, це і проведення профілактичної, роз'яснювальної

роботи серед населення щодо неприпустимості протиправної поведінки; спільна діяльність громадян (громадських формувань) та поліції, яке має на меті – забезпечення публічного порядку та публічної безпеки; інформування громадянами правоохоронні органи про відомі їм факти скоєння правопорушень, тощо. Тобто комунікативний аспект (обмін інформацією, яка представляє в тому числі оперативний інтерес) між населенням та поліцією є досить вагомим фактором, який є запорукою ефективної роботи органів та підрозділів Національної поліції в цілому.

Проте слід зазначити, з розвитком інформаційних технологій, збільшенням користувачів мережі Інтернет, створення соціальних мереж, окрім «традиційних» комунікативних засобів діалогу між представниками громадськості та поліції, поступово формується нова філософія діалогу та взаємодії між населенням та поліцією, яка трансформується в інформаційно-комунікаційну площину, мова йде про використання чат-ботів, як платформу нових можливостей створення умов для комунікації та співпраці громадян та поліції.

Чат-бот (англ. chatbot) – комп'ютерна програма, розроблена на основі нейромереж та технологій машинного навчання, яка веде розмову за допомогою слухових або текстових методів [2]. Термін «ChatterBot» вперше вжив Майкл Маулдін (творець першого Вербота, Julia) у 1994 році, щоб описати ці розмовні програми. З ростом популярності месенджерів в 2010-х чат-боти знайшли нове життя. Більшість працює на платформах популярних месенджерів: Facebook Messenger, Telegram, Viber, ВКонтакті, Skype, Slack. Сьогодні чат-боти є частиною віртуальних помічників, і доступні через програми багатьох організацій, веб-сайти та платформи обміну миттєвими повідомленнями. Боти можуть працювати в вигляді додатків або бути вбудованими в функціонал пошукових систем. Чат-бот використовують для досягнення якої-небудь мети (наприклад, надання потрібної інформації). Чат-боти – це програмні продукти, які симулюють людське спілкування в месенджерах, тобто коректно зроблений віртуальний помічник, заточений під конкретну мету, вміє вирішувати буквально будь-які завдання, доступні людині [3].

Одним із перших і найбільш відомим юридичним ботом лишається сервіс DoNotPay. Сервіс, розроблений 18-річним Джошуа Браудером, допомагає підготувати заяву про апеляцію на штраф за порушення паркування в Лондоні. Складаючи заяву за лічені хвилини, бот виявився поза конкуренцією у порівнянні з дорогими англійськими юристами і за перші півроку допоміг оскаржити понад 160 тисяч штрафів. Сьогодні бот, окрім Великої Британії, працює також у семи великих містах США.

На сьогодні прикладів використання юридичних чат-ботів багато. Їх функціонал дуже широкий – пошук інформації в державних реєстрах, надання юридичних консультацій, підготовка юридичних документів, оплата штрафів і зборів та багато іншого. На світовому юридичному ринку працюють і більш просунуті автоматичні системи, які шукають юридичні ризики в контрактах (LawGeex, ThoughtRiver, Legal Robot), роблять юридичний аналіз

контракту (Seal, Luminance, Kira Systems), роблять інтелектуальний пошук по судовій практиці і законодавству (Judicata, Casetext, ROSS Intelligence) або допомагають з реєстрації інтелектуальної власності (TrademarkNow, PatentBot) [4].

Отже, зупинимось саме на використанні чат-ботів в діяльності Національної поліції та чат-можливостей, які допомагають в роботі.

Фахівці Харківського національного університету внутрішніх справ створили чат-бота, за допомогою якого користувачі соціальної мережі «Telegram» зможуть блокувати інтернет-магазини, які продають наркотики [5].

Працівники Національної поліції в Сумах запустили Telegram-чат «Безпечне місто Суми». Користувачами чату є вже понад п'ять тисяч людей, серед яких і працівники патрульної поліції, і надзвичайних служб, і голови ОСББ, і просто містяни. До речі, такий Telegram-чат «Безпечне місто» є у м. Кропивницькому. Подібні чати також існують в Ужгороді, Рівному, Мукачевому та Вінниці. Зазначимо, що в цьому випадку був створений не Telegram-бот, а саме Telegram-чат, основним аргументом на користь такої форми є те, що на думку розробників кожен випадок індивідуальний і дуже важко зробити бота, який би відповідав усім запитам. На користь запровадження саме чату, є той факт, що всю інформацію, яка надходить, обробляє людина-адміністратор, вивчає зміст повідомлень цілодобово та відпрацьовує матеріал. Ще однією перевагою у такій комунікації є можливість залишити інформацію анонімно, тобто змінити ім'я та налаштувати функцію приватності. Вдень у чаті працює адміністратор, а вночі його моніторить працівник чергової частини. Працівник поліції (чергової частини) ознайомлюється з інформацією у чаті, та робить первинну кваліфікацію, з'ясовуючи при цьому - чи належить подія до компетенції поліції чи до компетенції іншої структури. І якщо питання не підвідомче Національній поліції, повідомлення передається до відповідної служби. У чаті 100% усього складу патрульної поліції і коли наряд їде на виклик, вони вже мають певну поінформованість завдяки фотографіям та іншим відомостям, мають відповідне орієнтування щодо пошуку маршруту та певних осіб, або мають можливість зателефонувати особі (заявнику) через Telegram. Якщо людина налаштована на розмову з представниками поліції, є можливість встановити деталі події. Після створення зазначеного чату, патрульні поліцейські Сум, констатують збільшення звернень до поліції, в тому числі реагування на адміністративні правопорушення у сфері безпеки дорожнього руху, порушення правил паркування транспортних засобів, порушення правил тиші у нічній час, а також надання допомоги особам, які потребують поліцейського піклування [6].

Досить цікавим є той факт, що не тільки створення чат-ботів є ініціативою Національної поліції, слід зазначити, що й громадяни виступають ініціаторами такої діяльності, що в тій чи іншій мірі допомагає роботі поліції. Досвід роботи Олександра Харченко, який раніше працював у патрульній поліції, надихнув його на створення Telegram-бота «БамперБот», метою якого є

алгоритм дій для водіїв, які потрапили у ДТП. В залежності від ситуації, в якій опинився водій, бот допоможе скласти європротокол, надасть поради, як спілкуватися з поліцією. Таким чином, Telegram-бот «БамперБот» підвищує рівень правової обізнаності громадян та допомагає в роботі патрульної поліції [7].

Ще приклад ініціативи громадського активіста з Івано-Франківщини Богдана Пашковського, в створенні телеграм-платформи #ifpolice у мережі Телеграм створено @ifpolice_bot - це Бот Головного Управління Національної поліції в Івано-Франківській області. Ботова сторінка прикріплена до чату «Франківськ 112», де часто з тими чи іншими проблемами звертаються прикарпатці або ж повідомляють про проблеми на дорогах області та інші правопорушення. Відтак: 1) поліція реагує на важливі повідомлення через Бота; 2) надсилає важливу інформацію у «Франківськ 112» від імені Бота; 3) кожен можете зв'язатися з поліцією у Телеграмі, написавши Боту приватне повідомлення. При цьому завжди пріоритетною залишається «Лінія 102» [8].

Таким чином, в контексті взаємодії поліції з населенням, суб'єктами ініціативи створення чат-ботів належить як працівникам Національної поліції так і громадянам. За метою призначення чат-боти можуть використовуватись для:

1. підвищення рівня правової свідомості громадян, у взаємодії з поліцією;
2. протидії, моніторингу в соціальних мережах фактів кібербулінгу, торгівлі наркотичними засобами, поширення інформації сексуального характеру, тощо;
3. оперативного реагування на заяви та повідомлення громадян органами та підрозділами Національної поліції (можливість мати доступ до відео, фото фіксації тієї чи іншої події);
4. надання юридичних консультацій, підготовка юридичних документів, оплата штрафів і зборів, тощо.

Використані джерела:

1. Про Національну поліцію: Закон України від від 02.07.2015 № 580-VIII. Відомості Верховної Ради. 2015 № 40-41. Ст.379. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.
2. Чат-боты. Что это и зачем нужно бизнесу? URL:<https://shcherbakovs.com/chat-bots-whatisit-and-whyuouneedit/>.
3. Дрокіна Н.І. Роль чат-ботів в месенджерах для забезпечення ефективності маркетингових комунікацій: Актуальні питання економічних наук: міжнародна науково-практична конференція, м. Київ, 28-29 вересня 2018 р.: Херсон, 2018.С.99- с.102
4. Legal Tech. Боти vs юристи. URL:[https:// evris.law/uk/stattja-legal-tech-boti-vs-juristi/](https://evris.law/uk/stattja-legal-tech-boti-vs-juristi/)
5. В Харькове создали чат-бот для блокировки интернет-ресурсов по продаже наркотиков. URL:<https://www.city.kharkov.ua/ru/news/u-kharkovi-stvorili-chat-bot-dlya-blokuvannya-internet-resursi>
6. Сумська поліція створила Telegram-чат: як він працює і що туди пишуть. URL:<https://cukr.city/city/2019/telegram-chat-police-sumy>
7. Киевский экс-полицейский запустил Telegram-бота с подсказками, что делать при ДТП. URL:<https://ain.ua/2017/08/30/telegram-bot-na-sluchaj-dtp/>
8. Поліція відзначила активіста за допомогу в створенні телеграм-платформи #ifpolice URL: <https://galychyna.if.ua/2019/01/15/politsiya-vidznachila-aktivista-za-dopomogu-v-stv>